

ΕΝΟΤΗΤΑ 15^Η - Ελληνικός πολιτισμός - Μουσεία - Μνημεία

2. ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, σελ. 260

2.1α. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 260 (Ενδεικτική απάντηση)

Τα μουσεία δε στεγάζονται μόνο σε κτίρια που χτίστηκαν ειδικά γι' αυτό το σκοπό. Πολλά μουσεία αρχικά ήταν σπίτια (όπως το Μουσείο Μπενάκη) ή παλάτια (όπως το Ερμιτάζ, το παλάτι του Τσάρου στην Πετρούπολη) ή ακόμα και παλιά εργοστάσια! Αλλά κι ένας υπαίθριος χώρος, ένα ενυδρείο, ένας βοτανικός ή ζωολογικός κήπος μπορούν να είναι μουσεία.

2.1β. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 260 (Ενδεικτική απάντηση)

Μερικά από τα σημαντικότερα μουσεία στον κόσμο είναι τα εξής: το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Νέας Υόρκης, τα Μουσεία του Βατικανού στη Ρώμη, η Πινακοθήκη Ουφίτσι στη Φλωρεντία, το Λούβρο στο Παρίσι και το Μουσείο Πράντο στη Μαδρίτη.

Το μεγαλύτερο μουσείο της Ευρώπης είναι το Βρετανικό Μουσείο στο Λονδίνο, με συνολική έκταση 7 στρεμμάτων. Το μεγαλύτερο μέρος του μουσείου αυτού είναι αφιερωμένο σε ευρήματα από την αρχαία Αίγυπτο, την Ελλάδα και τη Ρώμη. Εκεί βρίσκονται και τα περίφημα ελγίνεια μάρμαρα, που έχουν αποσπαστεί από τον Παρθενώνα της Ακρόπολης της Αθήνας.

2.2. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 260

Λ - Λ - Λ - Σ - Λ - Σ

2.3. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 261 (Ενδεικτική απάντηση)

- α. περιορισμένος / σύντομος
- β. ανακαλύψεις
- γ. άγνωστα/ ασήμαντα
- δ. έχουν κλαπεί/ έχουν αφαιρεθεί
- ε. απωθούν

2.4. Κείμενο για επεξεργασία, σελ. 261 (Ενδεικτική απάντηση)

- Ακρόπολη - Παρθενώνας
- Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
- Αρχαία Ολυμπία
- Μυκήνες
- Δελφοί

3. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ, σελ. 262

Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.262

3.1. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.262

Η πρόταση είναι επαυξημένη, διότι εκτός από τους βασικούς κύριους όρους, περιλαμβάνει και προσδιορισμούς.

Απλή: Ο Γιώργος ήρθε πρώτος.

Ελλειπτική: Ήρθε πρώτος.

Σύνθετη: Ο Γιώργος και ο Νίκος ήρθαν πρώτοι.

3.2. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.262

Ε Τι νέα;

Ε Καλημέρα!

Α Ο πρόεδρος ανακοίνωσε το πρόγραμμα.

Α Η οικονομία καταρρέει.

Ε Μας ζήτησαν χρόνο.

Α Ο καιρός επιδεινώθηκε.

Ε Είσαι έτοιμη;

Ε Μη φύγεις!

Ε Σύμφωνοι;

Ε Χιόνισε.

3.3. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.262

Ε Ο καθηγητής της ιστορίας είναι πολύ αυστηρός.

Α Οι ηλικιωμένοι νοσταλγούν τα παλιά.

Ε Ο ιδιοκτήτης της εταιρείας απέλυσε όλους τους υπαλλήλους.

Ε Σήμερα βρέχει.

Ε Το πλοίο ναυάγησε χθες εξαιτίας της κακοκαιρίας.

Α Ο ολυμπιονίκης συνεχάρη τους αθλητές.

Ε Η ζωή του παππού ήταν γεμάτη μεγάλες απογοητεύσεις.

Ε Η διοργάνωση της εκδήλωσης σημείωσε πολύ μεγάλη επιτυχία.

Α Ο πρωθυπουργός έκανε ανασχηματισμό.

Ε Χθες ο δικηγόρος μας παρέδωσε τα χαρτιά του σπιτιού.

3.4. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.263

Προτάσεις	Είδος	Αιτιολόγηση
Η καθηγήτρια παρέδωσε το διαγώνισμα.	Απλή	Έχει όλους τους κύριους όρους.
Ο διευθυντής κοίταξε αυστηρά τους παραξίεις.	Επαυξημένη	Εκτός από τους κύριους όρους, έχει και προσδιορισμούς (αυστηρά) .
Η γιαγιά χάρισε το δαχτυλίδι στο κορίτσι.	Απλή	Έχει όλους τους κύριους όρους.
Η Ελλάδα και η Αλβανία είναι γειτονικές χώρες.	Σύνθετη & Επαυξημένη	Έχει δύο όρους στη θέση του Υ (Η Ελλάδα και η Αλβανία) .
Ο Σαλβαντόρ Νταλί ήταν ένας από τους σημαντικότερους Ισπανούς ζωγράφους.	Επαυξημένη	Εκτός από τους κύριους όρους, έχει και προσδιορισμούς (από τους σημαντικότερους Ισπανούς ζωγράφους) .
Η Ζέτα έφτιαξε κουραμπιέδες και μελομακάρονα.	Σύνθετη	Έχει δύο όρους στη θέση του Α (κουραμπιέδες και μελομακάρονα) .
Η κυρία Γιώτα είναι ενθουσιασμένη με το σχολείο μας!	Επαυξημένη	Εκτός από τους κύριους όρους, έχει και προσδιορισμούς (με το σχολείο μας) .
Δεν σε πιστεύω!	Ελλειπτική	Λείπει το υποκείμενο.
Φέτος τα μαθήματα είναι περισσότερα και δυσκολότερα.	Σύνθετη & Επαυξημένη	Έχει δύο όρους στη θέση του Κ (περισσότερα και δυσκολότερα) αλλά και προσδιορισμούς (φέτος) .
Μεγάλο πρόβλημα!	Ελλειπτική	Λείπει το ρήμα.
Λόγω των πολλών υποχρεώσεων, οι μαθητές έχουν ελάχιστο χρόνο για ξεκούραση και παιχνίδι.		Εκτός από τους κύριους όρους, έχει και προσδιορισμούς (Λόγω των πολλών υποχρεώσεων, ελάχιστο, για ξεκούραση και παιχνίδι) .
Εσείς θα έρθετε;	Απλή	Έχει όλους τους κύριους όρους.

3.5. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.263

- α. Εμείς είμαστε υπερήφανοι για την αποφοίτηση της κόρης μας από το πανεπιστήμιο.
 β. Το μάθημα της Χημείας άρχισε καθυστερημένα.
 γ. Η ζωή είναι πολύ δύσκολη μερικές φορές.
 δ. Το παιδί θεωρήθηκε υπεύθυνο για το σπάσιμο του τζαμιού.
 ε. Ο πατέρας μάς έδωσε δώρα για τα γενέθλιά μας.

- στ. Η ιστορία σου ήταν αρκετά πρωτότυπη.
- ζ. Όλοι στο πάρτι διασκέδασαν πολύ.
- η. Η Νίκη, η ξαδέρφη μου, είναι αθλήτρια.
- θ. Κάθε πρωί ο παππούς διαβάζει εφημερίδα.
- ι. Το λίθινο άγαλμα κατασκευάστηκε σε δύο χρόνια.

3.6. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.264

- α. Εμείς είμαστε περήφανοι.
- β. Ο Γιώργος μας μίλησε.
- γ. Η προσπάθεια έφερε καρπούς.
- δ. Οι γονείς μου πέρασαν.
- ε. Εμείς τελειώσαμε τους διαγωνισμούς.
- στ. Οι περιηγητές έφτασαν.
- ζ. Οι φίλοι τον επισκέφθηκαν.
- η. Οι χαλαζοπτώσεις κατέστρεψαν την παραγωγή.
- θ. Ο πατέρας έφτιαξε έναν κήπο.
- ι. Ο Πέτρος εκπροσώπησε τους μαθητές.

3.7. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.264

- α. Προστακτική
- β. Αποφαντική
- γ. Επιφωνηματική
- δ. Ερωτηματική
- ε. Ερωτηματική
- στ. Αποφαντική
- ζ. Επιφωνηματική
- η. Προστακτική / Επιθυμίας
- θ. Προστακτική
- ι. Αποφαντική

3.8. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.265

- α. Ο Νίκος έγραψε άριστα στην Ιστορία!
- β. Ο αδερφός μου είναι μαθητής της Α' Γυμνασίου.
- γ. Τελείωσες κιόλας τα μαθήματά σου!
- δ. Τελικά, αύριο θα πάμε εκδρομή;
- ε. Αύριο θα πάμε εκδρομή στο Πολεμικό Μουσείο!
- στ. Μας ανακοίνωσαν ότι αύριο θα πάμε εκδρομή.
- ζ. Μην τρέχετε στους διαδρόμους!
- η. Δεν αντέχω άλλο τις υποψίες σου!

- θ. Έκανες λάθος υπολογισμούς;
 ι. Δεν σε ενδιαφέρει τι κάνω εγώ!

3.9. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.265

- Κ Η κατάσταση είναι δύσκολη.
 Α Ο καβγάς δε σταματούσε.
 Α Μη δίνετε σημασία στα λόγια της.
 Α Ας μην καθυστερούμε άλλο!
 Α Μη λες ψέματα.
 Κ Πόσο γρήγορα πέρασε η ώρα!
 Κ Να είσαι ήσυχος στο μάθημα.
 Α Δεν ακούσαμε κάτι για τον νέο διευθυντή.

3.10. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.265

δ. - α. - γ. - α. - γ. - δ. - β.- δ.

3.11. Τα είδη των προτάσεων με βάση τα συστατικά, τη σημασία και την ποιότητά τους, σελ.266

Πρόταση	Ως προς τα συστατικά	Ως προς τη σημασία	Ως προς την ποιότητα
Στα περισσότερα παιδιά αρέσει η Γυμναστική.	Επαυξημένη	αποφαντική	καταφατική
Οι απαιτήσεις των καθηγητών μας δεν είναι υπερβολικές.	Επαυξημένη	αποφαντική	αρνητική
Πώς έγραψες στο διαγώνισμα των Μαθηματικών;	Ελλειπτική & Επαυξημένη	ερωτηματική	καταφατική
Ο διευθυντής ενημερώνει τους μαθητές.	Απλή	αποφαντική	καταφατική
Λύνει την άσκηση στον πίνακα.	Ελλειπτική & Επαυξημένη	αποφαντική	καταφατική
Το θέμα της Έκθεσης θεωρήθηκε δύσκολο.	Επαυξημένη	αποφαντική	καταφατική
Πόσο εύκολα μου φαίνονται τα Μαθηματικά της Α' Γυμνασίου!	Επαυξημένη	επιφωνηματική	καταφατική
Εσείς, ανοίξτε τα βιβλία!	Απλή	επιφωνηματική	καταφατική
Απαγγέλλει το ποίημα.	Ελλειπτική	αποφαντική	καταφατική
Η Κατερίνα μαθαίνει Αγγλικά και Γερμανικά.	Σύνθετη	αποφαντική	καταφατική
Ο δήμαρχος βράβευσε το σχολείο.	Απλή	αποφαντική	καταφατική

Οι ψαράδες γέμισαν τη βάρκα με ψάρια.	Απλή	αποφαντική	καταφατική
Πας γυρεύοντας!	Ελλειπτική & Επαυξημένη	επιφωνηματική	καταφατική
Η χθεσινή βροχή ήταν καταστροφική για τα χωράφια.	Επαυξημένη	αποφαντική	καταφατική
Οι καμπάνες άρχισαν να χτυπούν ξαφνικά μέσα στη νύχτα.	Επαυξημένη	αποφαντική	καταφατική
Ο Γιάννης γύρισε νωρίτερα από τη δουλειά χθες.	Επαυξημένη	αποφαντική	καταφατική
Θέλετε τίποτε;	Ελλειπτική	ερωτηματική	καταφατική
Απεχθάνεται τα φρούτα και τα λαχανικά.	Ελλειπτική & Σύνθετη	αποφαντική	καταφατική
Στον ελεύθερο χρόνο του κάνει κολύμβηση, βιολί και Αγγλικά.	Ελλειπτική, Σύνθετη & Επαυξημένη	αποφαντική	καταφατική
Τι όμορφη μέρα!	Ελλειπτική & Επαυξημένη	επιφωνηματική	καταφατική

4. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ, σελ.267

4.1. Ασκήσεις λεξιλογίου, σελ. 267 (Ενδεικτική απάντηση)

Συνώνυμα	Αντώνυμα
κέρδος	ζημία
αστήρικτος	βάσιμος
απάτητος	βατός
διστακτικός	αποφασιστικός
απαλός	σκληρός
υπερήφανος	ταπεινός
στάσιμος	αικίνητος
αιώνιος	φθαρτός
απρεπής	ευγενής
ακέραιος	άδικος
άφωνος	ομιλητικός
αθεράπευτος	ιάσιμος
ανυποψίαστος	γνώστης
ατρόμητος	πτοημένος
απροσδόκητος	αναμενόμενος

4.2. Ασκήσεις λεξιλογίου, σελ.268

- α. αβάσιμες
- β. αθάνατη
- γ. απρόσμενη
- δ. αγέρωχος
- ε. άναυδος
- στ. αμερόληπτος
- ζ. απτόητος
- η. ανίατη
- θ. ωφέλειας
- ι. άκοσμη

4.3. Ασκήσεις λεξιλογίου, σελ.268 (Ενδεικτική απάντηση)

Ο **ανίδεος** άνθρωπος τις περισσότερες φορές, παρόλο που επικαλείται **αβάσιμες** πληροφορίες, εκφράζει **αγέρωχος** την άποψή του. Όποιος τον ακούει μένει **άναυδος** από την επιμονή του σε αυτήν και όσο κι αν του εξηγεί πως έχει άδικο, εκείνος συνεχίζει **απτόητος**.

5. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ, σελ.268

Ενημερωτικά κείμενα για μια εκδήλωση: πρόσκληση – ανακοίνωση – αφίσα – πρόγραμμα, σελ.272

(Ενδεικτική απάντηση)

Επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα μουσείων, το σχολείο μας διοργανώνει επίσκεψη στο **Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών** την **Τετάρτη 18 Μαΐου**. Στην επίσκεψη μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες του σχολείου μας. Οι μαθητές των Α', Β' και Γ' δημοτικού θα πρέπει να δηλώσουν και τον συνοδό/κηδεμόνα τους.
Κόστος συμμετοχής: **10 ευρώ**
Αναχώρηση από το χώρο του σχολείου:
18/05/2022 στις 09:00.

Στον χώρο του μουσείου θα μας περιμένει ειδικός ξεναγός.